

INVASION AF KÅLMØL

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Pt. er der kålmøl på Østsjælland og Langeland. Hold øje med udviklingen.

Der er i går og i dag meldt om invasion af kålmøl på det østlige Sjælland og Langeland. Gartnerirådgivningen oplyser den 4. juni, at der er set kålmøl mange steder i landet. Der er både set voksne, æg og larver, også store larver. I 2016 var der som bekendt også en kraftig invasion af kålmøl. I 2016 optrådte der kålmøl i hele landet. Det vides ikke pt. hvor meget kålmøllene vil brede sig, men det er langt fra sikkert, at angreb vil optræde i hele landet.

I Sverige er der pt. kålmøl i Halland. Fra Sverige angives, at nedbør i Halland og ikke andre steder i Sverige vurderes at have ændret lufttrykket og fået kålmøllene til at slå sig ned netop i Halland. Kålmøllene antages at være kommet fra Rusland.

Kålmøllets larver kan angribe korsblomstrede, dvs. vårraps, korsblomstrede frøafroder og forskellige kålarter. Vinterrapsens skulper kan også angribes ved at larverne afgnaver overhuden, men i 2016 sås kun i meget få tilfælde mere udbredte angreb i vinterraps.

Hold derfor øje med kålmøl i den kommende tid. Se fotos nedenfor.

Biologi

Om dagen holder kålmøllene især til på skyggefulde steder, mens de især sværmer og lægger æg på korsblomstrede planter i skumringen og umiddelbart inden solopgang. Der lægges i en periode på 4-10 dage 100-200 grøngule æg pr. hun, og æggene lægges især på bladundersiderne. Varme, vindstille aftener uden regn fremmer æglægning.

Æggene klækker ved 20° C efter 4-5 dage, hvorefter de nyklækkede larver æder små "vinduer" (underhuden afgnaves, men overhuden efterlades) i bladene. Efterhånden som larverne vokser, bliver gnavene større og kraftigere, og bladene kan blive helt afløvet.

Efter 3-4 uger i slutningen af juni er larverne fuldt udviklede og forpupper sig i en netagtig kokon

på undersiden af bladene. Senere kan fra juli optræde yderligere 2-3 generationer.

Bekæmpelse

Kålmøl er et af de mest vanskelige skadedyr at bekæmpe, og kålmøl har udviklet resistens mod flere skadedyrsmidler bl.a. mod pyrethroider i flere lande. Der er ingen viden om evt. resistens hos de kålmøl, som nu findes i Danmark. Erfaringerne i 2014 var da også, at det var vanskeligt at få god effekt trods gentagne behandlinger.

Det er ved bekæmpelse vigtigt at anvende godt med vand og have et passende højt tryk, da larverne sidder på undersiden af bladene. Erfaringer fra praksis er, at Danfoilsprøjter og Hardi Twin kan øge effekten lidt. Gentagen behandling er oftest nødvendig

Pyrethroider samt Avaunt og Biscaya kan anvendes mod kålmøl, hvor Avaunt efterfulgt af pyrethroiderne har bedst effekt. Avaunt anbefales derfor, når de første små larver ses. Flere af midlerne har ikke kålmøl på etiketten, men må anvendes mod andre skadedyr i afgrøden.

Effekten af Mavrik Vita og Biscaya er mindre belyst, men lå lidt under effekten af Fastac i svenske forsøg. 0,25 l Fastac har her været sammenlignet med 0,25 l Mavrik og 0,3 l Biscaya. I tabel 1 ses en oversigt over midler. Nedsatte doser anbefales ikke.

Tabel 1. Midler til bekæmpelse af kålmøl. Korsblomstrede frøafgrøder omfatter alle korsblomstrede arter til udsæd incl. sennep og olieræddike. Korsblomstret havefrø omfatter ikke raps, sennep og olieræddike.

Middel	Normaldosis	Godkendelse	Maks. antal behandlinger pr. sæson	Resistensgruppe
Avaunt	0,17	Raps og ryps til st. 59, mindre anvendelse i korsblomstret havefrø	1	22 A
Karate	0,2-0,3	Raps, ryps og sennep til st. 75, mindre anvendelse i korsblomstret havefrø	3	3 A
Kaiso Sorbie	0,15	Raps	1	3 A
Fastac	0,15 (egentlig 0,25)	Raps	2	3 A
Mavrik Vita	0,2	Raps, ryps til st. 71, mindre anvendelse i korsblomstret havefrø	2	3 A
Biscaya	0,3	Raps, mindre anvendelse i korsblomstret frøafgrøder	1	4 A

Grønsagsfolkene anbefaler tilsætning af spredklæbemidler til kontaktmidler (pyrethroider og Avaunt).

Biologiske midler med *Bacillus thuringiensis* har også en effekt. DiPel DF har en mindre

anvendelse mod kålmøl i havefrøafgrøder og korsblomstrede afgrøder til fremavl af frø på friland. Turex WP har en mindre anvendelse i havefrøafgrøder og korsblomstrede afgrøder til fremavl af frø på friland. Effekten har i forsøg hos AU været på niveau med pyrethroider. Grønsagsfolkene har også anvendt Movento (spirotetramat) mod kålmøl i mindre omfang i 2016, men effekten har ikke været bedre end Avaunt og pyrethroider. Midlet har en mindre anvendelse i flere afgrøder.

Billede 1. Den voksne 7-8 mm lange kålmøl har en hvid kantlinie på forvingerne. I hvile ses det som en bred lys linie langs ryggen.

Billede 2. Kålmøllarver er i udviklet tilstand ca. 1 cm, grøn og med en mørkere stribe på ryggen.

Billede 3. Pupperne kan senere findes i en kokon af løst spind på undersiden af bladene.

Billede 4. Kraftig afløvning som følge af angreb af kålmøllarver.

Billede 5. Gnav fra kålmøl på vinterrapsskulpe.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.
